Załącznik nr 4 do Zarządzenia Nr RD/Z.0201-3/2020

KARTA KURSU

Nazwa	Globalne konsekwencje wojny rosyjsko-ukraińskiej
Nazwa w j. ang.	Global Consequences of the Russo-Ukrainian War

Koordynator	Prof. dr hab. Olga Wasiuta	Zespół dydaktyczny
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Kurs poświęcony jest wielowymiarowej analizie konsekwencji pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę zapoczątkowanej 24 lutego 2022 roku — jednego z najpoważniejszych konfliktów zbrojnych w Europie od zakończenia II wojny światowej. Celem przedmiotu jest kompleksowe zbadanie skutków tej wojny w pięciu kluczowych obszarach: polityczno-militarnym, ekonomiczno-finansowym, społeczno-kulturowym, energetycznym i żywnościowym.

Studenci zostaną zapoznani z mechanizmami, przez które konflikt zbrojny przekształca architekturę bezpieczeństwa europejskiego i globalnego — od rozszerzenia NATO, przez przebudowę polityki energetycznej UE, aż po zagrożenia bezpieczeństwa żywnościowego w krajach rozwijających się. Szczególna uwaga poświęcona jest konsekwencjom polityczno-militarnym, jako najważniejszym z perspektywy Polski i jej sojuszników w ramach Sojuszu Północnoatlantyckiego.

Kurs kształtuje zdolność do samodzielnej, krytycznej analizy bieżących wydarzeń geopolitycznych w oparciu o rzetelną wiedzę akademicką oraz różnorodne źródła naukowe i analityczne. Absolwent kursu będzie potrafił identyfikować związki przyczynowo-skutkowe między działaniami wojennymi a ich konsekwencjami w sferze politycznej, gospodarczej i humanitarnej, a także formułować samodzielne oceny i wnioski w zakresie bezpieczeństwa międzynarodowego.

Warunki wstępne

Wiedza	➢ podstawowa wiedza z zakresu problem bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa międzynarodowego
Umiejętności	➢ umiejętność posługiwania się podstawową terminologią z zakresu bezpieczeństwa; ➢ umiejętność samodzielnej i grupowej pracy; ➢ umiejętność szukania, korzystania i analizy różnych źródeł;

	➢ umiejętność jasnej prezentacji posiadanej wiedzy.
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01, ... K_W01 Posiada poszerzoną wiedzę na temat charakteru bezpieczeństwa narodowego oraz jego ogólnych i szczegółowych powiązań z naukami społecznymi. K_W03 Zna system pojęciowy i terminologię w zakresie bezpieczeństwa narodowego oraz w obszarze nauk społecznych. K_W05 Dysponuje poszerzoną wiedzą dotyczącą militarnych, niemilitarnych, asymetrycznych, konwencjonalnych i niekonwencjonalnych zagrożeń bezpieczeństwa państwa wpływających na struktury i instytucje bezpieczeństwa państwa	W01, ... S2A_W01 S2A_W01,02 S2A_W02,03

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01, .. K_U01 Posiada umiejętności prawidłowego wyjaśniania i interpretacji zjawisk zachodzących w dziedzinie bezpieczeństwa oraz relacje między tymi zjawiskami K_U03 Potrafi dokonywać kompleksowej analizy przyczyn i problemów mających wpływ na poziom bezpieczeństwa państwa i wyciągać na podstawie symptomów i przesłanek racjonalne wnioski. K_U09 Potrafi, w sposób syntetyczny, przedstawiać wynik analizy zjawisk z zakresu bezpieczeństwa oraz proponować optymalne rozwiązanie	U01, ... S2A_U01 S2A_U03 S2A_U02,06,07

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01, ... K_K02 Rozumie potrzebę doskonalenia swojej wiedzy i kompetencji w zakresie wieloaspektowych nauk społecznych w tym głownie z zakresu bezpieczeństwa. K_K05 Prawidłowo identyfikuje i składa propozycje zmian dostosowawczych w zakresie problematyki nauk społecznych, głównie nauk o bezpieczeństwie, aktualnych i perspektywicznych. K_K09 Uzupełniając zdobytą wiedzę, potrafi poszerzać horyzonty myślowe i doskonalić umiejętności związane z bezpieczeństwem państwa.	K01 S2A_K01,03 S2A_K04,05 S2A_K01,06,07

Organizacja							
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach					
		A	K	L	S	P	E
Liczba godzin	15	15					

Opis metod prowadzenia zajęć

- wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych
- dyskusja dydaktyczna
- konsultacje
- analiza przypadków (case studies) dotyczących wybranych konsekwencji wojny
- praca z tekstami źródłowymi i raportami analitycznymi

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne

W01						x							
W02						x							
W03								x					
U01									x				
U02									x				
U03						x							
K01								x					
K03								x					
K04,05								x					

Kryteria oceny	Podstawowa znajomość faktów, terminologii oraz ich ogólna interpretacja; aktywny udział w dyskusjach dydaktycznych; samodzielne przygotowanie prezentacji na wybrany temat z zakresu konsekwencji wojny rosyjsko-ukraińskiej.

Uwagi	Zaliczenie bez oceny na podstawie przygotowania prezentacji na wybrany temat oraz aktywność w dyskusjach dydaktycznych

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

- **Konsekwencje polityczno-militarne,** do których możemy zaliczyć: zwiększenie wydatków na obronę praktycznie wszystkich państw NATO; rozszerzenie NATO o Finlandię i Szwecję; przyjęcie przez USA Lend-Lease; uruchomienie Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju, aby wyposażyć Ukrainę w broń; większa obecność USA w Europie; silniejsza obecność NATO na wschodniej flance i bliższe więzi UE-NATO; NATO po raz pierwszy uruchomiło Siły Szybkiego Reagowania i przygotowuje się do rozmieszczenia ich na wschodniej flance; przegrupowanie wokół NATO jako głównego sojuszu polityczno-wojskowego odpowiedzialnego za obronę zbiorową: ochrona i obrona terytoriów i ludności przed atakami i pojawiającymi się zagrożeniami oraz reagowanie na wszystkie wyzwania, które wpływają na bezpieczeństwo euroatlantyckie; wzrost transferu broni; podniesiona ranga Polski na arenie międzynarodowej jako kluczowego regionalnego gracza dyplomatycznego i wojskowego; wylew polskiego poparcia dla Ukraińców zmienia także wizerunek kraju;
- **Konsekwencje ekonomiczno-finansowe**: szerokie sankcje przeciwko Rosji, jej ekonomiczna blokada; gwałtowny wzrost inflacji; hamowanie ożywienia gospodarczego i spowolnienie wzrostu; znaczne podwyżki stóp procentowych przez banki centralne i zaostrzenie warunków monetarnych; odpływ kapitału z rynków wschodzących; utrata wartości kryptowalut; zakaz finansowania rządu Rosji i Banku Centralnego oraz wszelkich transakcji związanych z zarządzaniem rezerwami i aktywami Banku Centralnego; zamrożenie międzynarodowych rezerw walutowych Rosyjskiego Banku Centralnego; odłączenie części rosyjskich banków od SWIFT; sankcje wobec

rosyjskich banków i oligarchów Putina; wspólny system finansowania UE w celu wsparcia transformacji energetycznej i zwiększenie europejskich zdolności obronnych; zakaz finansowania publicznego lub pomocy finansowej na handel z Rosją lub inwestycje w Rosji; zakaz inwestowania i wnoszenia wkładu w projekty współfinansowane przez Rosyjski Fundusz Inwestycji Bezpośrednich; zakaz eksportu towarów podwójnego zastosowania oraz produktów zaawansowanych technologii, które mogą przyczynić się do zwiększenia zdolności obronnych i bezpieczeństwa Rosji; zakaz eksportu komputerów kwantowych, zaawansowanych półprzewodników, wrażliwych maszyn, transportu i chemikaliów; zakaz eksportu towarów do wykorzystania w przemyśle naftowym; zakaz niektórych operacji w sektorze lotniczym; zakaz dla rosyjskich przewoźników towarowych; zakaz wstępu do portów UE; zakaz eksportu towarów żeglugi morskiej; zakaz eksportu dóbr luksusowych; zakaz importu żelaza i stali; zakaz importu cementu, wyrobów gumowych, drewna, napojów spirytusowych, likierów, wysokiej jakości owoców morza; zakazy dotyczące szeregu interakcji finansowych i transakcji z Rosją, a także zakazy dostarczania banknotów i sprzedaży papierów wartościowych; zakaz świadczenia usług kryptograficznych o wysokiej wartości i usług zaufania; całkowite wykluczenie Rosji z zamówień publicznych i pieniędzy europejskich;

- **Konsekwencje społeczno-kulturowe:** napływ uchodźców z Ukrainy, który jest bezprecedensowy od czasów II wojny światowej; masowe wewnętrzne przesiedlenie; kosztowny kryzys humanitarny; zderzanie się światopoglądów cywilizacyjnych zaostrza napięcia; zakaz nadawania w UE niektórych rosyjskich mediów państwowych; zakaz FR i Białorusi udziału w organizacjach międzynarodowych, w tym sportowych i kulturowych;
- **Konsekwencje energetyczne:** gwałtowny wzrost światowych cen kluczowych surowców, w szczególności paliw; wstrzymanie wydania certyfikatu gazociągu Nord Stream 2; wzrost obaw o bezpieczeństwo dostaw energii i żywności zarówno w UE, jak i na świecie; dywersyfikacja źródeł i tras dostaw energii UE, co prowadzi do wzmocnienia niezależności energetycznej UE; częściowa odmowa od rosyjskiej ropy i gazu; zakaz nowych inwestycji w energetykę Rosji; zakaz importu węgla; przyspieszenie wdrażania OZE w UE; dalsza poprawa efektywności energetycznej; poprawa połączeń sieci gazowych i elektroenergetycznych; zakaz prawie 90% importu rosyjskiej ropy do końca 2022 roku – z tymczasowym wyjątkiem dla ropy dostarczanej rurociągami; Włochy, Holandia i Wielka Brytania przyspieszają wysiłki na rzecz instalacji energii wiatrowej;
- **Konsekwencje żywnościowe:** zbliża się światowy kryzys żywnościowy z powodu inwazji Rosji na Ukrainę; wojna w Ukrainie doprowadziła do dalszego wzrostu cen i tak już wysokich cen surowców rolnych i nawozów, pogłębiając niepewną sytuację fiskalną krajów o niskich i średnich dochodach; rosnące ceny żywności na całym świecie, co prowadzi do obaw, że wielu najbiedniejszych na świecie nie będzie stać na wyżywienie, co może zwiększyć poziom głodu, ubóstwa i braku bezpieczeństwa żywnościowego; niesamowicie wysokie ceny nawozów skłaniają rolników na całym świecie do ograniczania planowanych zbiorów i ilości uprawianej ziemi; blokowanie Rosją eksportu zboża [pszenicy, żyta, jęczmieniu] i oleju z Ukrainy do i z portów nad Morzem Czarnym, które są tak ważne dla eksportu zboża, co spowoduje głód i destabilizację narodów, a także masową migrację; ponad 20 krajów na całym świecie nałożyło ograniczenia na eksport żywności; Indie zakazały eksportu pszenicy, Indonezja - największy światowy eksporter oleju palmowego - wstrzymuje eksport ropy naftowej i oleju palmowego w celu kontrolowania cen krajowych; Ukraina zaproponowała utworzenie Organizacji Krajów Eksportujących Zboże, która pomogłaby zapobiegać głodowi na świecie i chronić interesy swoich członków w imporcie produktów zbożowych

Wykaz literatury podstawowej

- Wasiuta O., *Wybrane konsekwencje polityczno-militarne wojny rosyjsko-ukraińskiej.* „Wiedza obronna", 2022, vol.279, nr 2.
- Wasiuta O., *Globalne konsekwencje wojny rosyjsko-ukraińskiej,* [w:] *Encyklopedia Bezpieczeństwa***,** (red.) O.Wasiuta, S.Wasiuta. Tom 5, Wydawnictwo Libron. Kraków 2022, s.281-287.
- *War in Europe: preliminary lessons*, (ed.) Thierry Tardy. NATO Defense College – NDC Research Papers Series, No. 23 — May 2022, Research Division NATO Defense College — Rome. Rome, Italy 2022.
- Bryjka F., *Znaczenie dostaw uzbrojenia z Zachodu dla Ukrainy*. „Komentarz PISM", nr 34, 3 marca 2022 r., https://www.pism.pl/publikacje/znaczenie-dostaw-uzbrojenia-z-zachodu-dla-ukrainy;
- Formuszewicz R., *Zwrot polityki Niemiec.* „Komentarz PISM", nr 24, 1 marca 2022, https://pism.pl/publikacje/zwrot-polityki-niemiec;
- Rogozińska A., *Identyfikacja uwarunkowań konfliktu rosyjsko-ukraińskiego w międzynarodowym środowisku bezpieczeństwa,* http://ssp.amu.edu.pl/wp-content/uploads/2022/05/ssp-2022-01-10.pdf.
- Wpływ wojny w Ukrainie na działalność polskich firm, Warszawa, luty 2023 r.m https://pie.net.pl/wp-content/uploads/2023/02/Wplyw-wojny-na-PL-firmy.pdf
- *Rok wojny w analizach Ośrodka Studiów Wschodnich, (red.)* A. Wilk, P.Żochowski, Warszawa, Luty 2023, https://www.osw.waw.pl/sites/default/files/Rok_wojny_OSW.pdf
- Prokopowicz D., *Gospodarcze skutki wojny w Ukrainie, [*w:] *Wybrane aspekty rosyjskiej agresji na Ukrainę w obszarze politycznym, militarnym i gospodarczym*, (red.) P.Soroka i K.Pająk. Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2023.
- Frankowski P., *Konsekwencje wojny rosyjsko-ukraińskiej dla gospodarki światowej*, https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/bitstream/handle/item/309137/frankowski_konsekwencje_wojny_rosyjsko-ukrainskiej_2023.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Wykaz literatury uzupełniającej

- Zyguła A., *Międzynarodowe skutki konfliktu na Ukrainie – reakcja społeczności międzynarodowej na wojnę hybrydową we Wschodniej Ukrainie*. „Obronność. Zeszyty Naukowe" 3(27)/2018.
- Coleman J., *With Sweden and Finland, NATO wouldn't just get bigger. The alliance would also get a firepower boost,* 16.05.2022, https://www.businessinsider.com/sweden-and-finland-would-give-nato-a-firepower-boost-2022-5?IR=T;
- Bluth Ch., *America's massive* 'lend-lease' *aid plan for Ukraine recalls similar help in Britain's 'darkest hour',* 12.05.2022, https://theconversation.com/americas-massive-lend-lease-aid-plan-for-ukraine-recalls-similar-help-in-britains-darkest-hour-182889.
- Davies G., De La Guetara I., *Sweden to apply to join NATO, joining Finland in ending nonaligned status. The Nordic countries have been historically nonaligned,* 16.05.2022, https://abcnews.go.com/International/finland-sweden-set-announce-stance-nato-membership/story?id=84595411;
- *In Rebirth for NATO, Europe Unites in Face of Putin's Ambition,* 16.05.2022, https://www.nytimes.com/2022/05/16/world/europe/nato-putin-sweden-finland.html

- Mackenzie Ch., *Seven European nations have increased defense budgets in one month. Who will be next*? 22.03.2022, https://breakingdefense.com/2022/03/seven-european-nations-have-increased-defense-budgets-in-one-month-who-will-be-next/
- Nevitt M. P., *Climate Security, Energy Security, and the Russia-Ukraine War.* 11.05.2022, https://www.justsecurity.org/81440/climate-security-energy-security-and-the-russia-ukraine-war/;
- *The consequences of Russia's war on energy security,* 17.03.2022, https://www.atlanticcouncil.org/event/the-consequences-of-russias-war-on-energy-security/;
- Tollefson J., *What the war in Ukraine means for energy, climate and food,* 05.04.2022, https://www.nature.com/articles/d41586-022-00969-9

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		50
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2